

NÜKLEER ENERJİ VE İYONLAŞTIRICI RADYASYONA İLİŞKİN DENETİM VE YERİNDE İNCELEMELER YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler ve yetkilendirilen kişiler için Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından yapılan denetim ve yerinde incelemelere ilişkin iş ve işlemleri, denetimlerin türü ve kapsamı ile denetim görevlilerine ilişkin hususları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlere, bu faaliyetlerle ilgili tesis, cihaz ve maddeler ile yetkilendirilen kişilere ve yetkilendirme kapsamında yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin faaliyetlerine yönelik gerçekleştirilecek güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin denetim ve yerinde incelemeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 7 nci maddesinin sekizinci fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bulgu: İlgili mevzuat veya yetki koşulları, Kurum kararları ve talimatları, güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin uyulması gereken teknik gerekler ile standart, prosedür ve benzeri dokümanlar kapsamında denetim, yetkilendirme veya değerlendirme faaliyetleri sürecinde tespit edilen eksiklik, uyumsuzluk ve yetersizlikleri,

b) Denetim: Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler, yetkilendirilen kişiler ve yetkilendirme kapsamında bu kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçileri tarafından yürütülen faaliyetlerin ilgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına, güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin uyulması gereken teknik gerekler ile standart, prosedür ve benzeri dokümanlara uygun bir şekilde yerine getirildiğinin, güvenliğin ve emniyetin sağlandığının veya ilgili mevzuat kapsamında belirtilen faaliyetlerde nükleer güvenceye ilişkin yükümlülüklerin yerine getirildiğinin tespitine yönelik olarak Kurum tarafından gerçekleştirilen bilgi ve belge toplama, ölçüm, analiz, muayene, test, inceleme, kontrol ve benzeri faaliyetleri,

c) Denetim görevlisi: Denetim, yerinde inceleme veya denetime eşlik etme faaliyetlerini yürütmek üzere Kurum tarafından görevlendirilen kişiyi,

ç) Kontrol noktası: Belirli bir işin gerçekleştirilmesi öncesinde, sırasında veya sonrasında; denetim, yerinde inceleme, gözetim, gözden geçirme, muayene, kontrol, doküman kontrolü, şahitlik veya doğrulama gibi bir faaliyet gerektiren iş adımını,

d) Kurul: Nükleer Düzenleme Kurulunu,

e) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

f) Kurum denetçisi: Kurum tarafından belirlenen vasıfları taşıyan Kurum personeli arasından, denetim faaliyetlerini Kurum adına yapmak üzere Kurul tarafından yetki verilen kişiyi,

g) Programlı denetim: Yıllık denetim programında yer alan denetimleri,

ğ) Programsız denetim: Kurumun hizmet birimleri tarafından gelen talepler, ilgili planlardaki değişiklikler ve gelişen yeni durumlar nedeniyle ihtiyaç duyulan veya önceki denetimlerde elde edilen bulgular çerçevesinde gerçekleştirilen ve yıllık denetim programında yer almayan denetimler ile tepkisel denetimleri,

h) Tepkisel denetim: Meydana gelen olağandışı bir olay nedeniyle; olayın etkilerine ve varsa olay nedeniyle yürütülen düzeltici ve önleyici faaliyetlerin yeterliğine veya şikâyetlere, ihbarlara ya da

kişisel doz değerlerine ilişkin olarak Kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucu gerçekleştirilen programsız denetimleri,

ı) Tesis: Nükleer tesis, radyasyon tesisi, radyoaktif atık tesisi veya bir etkin kilogramdan daha fazla nükleer madde bulundurulduğu yer,

i) Uygunsuzluk: Kurum tarafından güvenlik, emniyet ve nükleer güvence kapsamında yapılan değerlendirme sonucuna göre hakkında idari yaptırım süreci başlatılabilecek bulguları,

j) Yerinde inceleme: Yetkilendirilmek üzere başvuru yapan kişilere, yetkilendirilen kişilere veya yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi, alt tedarikçilerinin yetkilendirme kapsamındaki faaliyetlerine yönelik gerçekleştirilen yetkilendirme, değerlendirme veya denetime esas bilgi ve belge toplama, ölçüm, analiz, muayene, test, inceleme, kontrol ve benzeri faaliyetleri,

k) Yerleşik denetim görevlisi: Yetkilendirilmek üzere başvuru yapan kişilerin, yetkilendirilen kişilerin ve yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin yetkilendirme kapsamındaki faaliyetlerinin yürütüldüğü tesis veya yerlerde Kurum tarafından yerleşik olarak görevlendirilen denetim görevlisini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Yerinde İncelemeye İlişkin Hususlar

Genel hususlar

MADDE 5- (1) Kurum, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin; ilgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına, güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin uyulması gereken teknik gerekler ile standart, prosedür ve benzeri dokümanlara uygunluğunu denetim ve yerinde incelemelerle tespit ve teyit eder.

(2) Denetim ve yerinde incelemeler, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler ve bu faaliyetlerle ilgili kişi, tesis, cihaz ve maddelere yönelik olarak, Kurum tarafından düzenleyici kontrolden çıkarma kararı verilene kadar tüm aşamalarda gerçekleştirilebilir.

(3) Denetimler, gerçek veya tüzel kişilerin genel denetimini içerebileceği gibi belirlenen konular özelinde de gerçekleştirilebilir.

(4) Denetim ve yerinde incelemeler; yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin yetkilendirme kapsamındaki faaliyetleri yürüttükleri yerleşkelerinde de gerçekleştirilebilir.

(5) Denetimlerin sıklığı ve kapsamı ile yerinde incelemelerin kapsamı dereceli yaklaşım ilkesi göz önünde bulundurularak Kurum tarafından belirlenir.

(6) Kurum, gerek görmesi hâlinde, tesislerde veya faaliyetlerin yürütüldüğü yerlerde yerleşik denetim görevlisi görevlendirir.

(7) İhtiyaç hâlinde, yapılan denetimlerde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapılır.

(8) Kurum tarafından denetim ve yerinde incelemelerin gerçekleştirilmesi veya yetkilendirilen kişinin yükümlülüklerini yerine getirmek üzere görevlendirme yapması ya da hizmet alması, yetkilendirilen kişinin sorumluluğunu azaltmaz veya ortadan kaldırmaz.

(9) Kurum tarafından gerçekleştirilen denetim ve yerinde incelemeler, yetkilendirilen kişi tarafından veya onun adına yürütülen iç denetim, gözetim, kontrol, doğrulama ve benzeri faaliyetlerin yerine geçmez.

Denetimin kapsamı

MADDE 6- (1) Denetimler uygulanabilirliğine göre;

a) Yetkilendirme kapsamında yürütülen faaliyetleri ve bu faaliyetlerle ilgili bilgi ve belgeleri,
b) Yetkilendirme kapsamında Kurum tarafından talep edilen kayıt, plan, program, rapor ve talimatların uygunluğunu, yeterliğini ve güncelliğini,

c) Güvenlik, emniyet ve nükleer güvencenin sağlanmasına ilişkin alınan tedbirleri ve düzenlemeleri,

ç) Güvenlik kültürünü,

d) Emniyet kültürünü,

e) Yönetim sistemini,

f) Personelin yetkinliğini ve sayıca yeterliğini,

g) Güvenlik ve emniyet açısından önemli yapı, sistem, bileşenler ve malzemeler ile gerek görülmesi hâlinde diğer yapı, sistem, bileşen ve malzemelere ilişkin imalat, saha, inşa, işletmeye alma, işletme, işletmeden çıkarma ve düzenleyici kontrolden çıkarma da dâhil tüm süreçlerde yürütülen faaliyetleri,

ğ) Yetkilendirme kapsamında; yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin yürüttüğü faaliyetleri,

h) Daha önceki denetimlerde tespit edilen hususların giderildiğinin tespitini,

ı) Güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin olarak Kurum tarafından gerekli görülen diğer hususları,

kapsayacak şekilde gerçekleştirilir.

Denetimin türü

MADDE 7- (1) Denetimler, Kurum tarafından programlı veya programsız olarak sınıflandırılır.

(2) Denetimler resmî tatil günleri de dâhil olmak üzere yılın herhangi bir günü ve günün herhangi bir saatinde haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilebilir.

(3) Haberli denetimler, ilgili belgelerin ve personelin denetim sırasında hazır bulundurulmasını ve denetimin planlandığı şekilde uygulanabilmesini sağlamak için önceden bildirilerek gerçekleştirilir.

(4) Habersiz denetimler, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerin hâlihazırdaki durumunun tespiti için önceden bildirilmeksizin gerçekleştirilir.

Denetimin yöntemi

MADDE 8- (1) Denetimlerin gerçekleştirilmesinde uygulanabilirliğine göre;

a) Gerekli kayıtların ve belgelerin incelenmesi ve değerlendirilmesi,

b) Gözetim, izleme ve gerekli hususlarda inceleme, araştırma ve soruşturma yapılması,

c) Gerekliğinde test, muayene ve ölçüm yapılması veya yaptırılması, analiz ettirmek üzere numune alınması veya aldırılması,

ç) Gerekli görülen kişilerle görüşme yapılması,

d) Denetimin kapsamı ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, görsel, işitsel veya yazılı kayıt tutulması,

yöntemleri kullanılır.

(2) Kurum;

a) Yerinde inceleme kapsamında veya Kurum tarafından alınan hizmetler vasıtasıyla elde edilen bilgi, belge ve tespitlerin incelenmesi sonucunda,

b) Mücbir sebepler nedeniyle denetimin yerinde gerçekleştirilememesi hâlinde,

c) Denetime tabi olanlardan talep edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda, uzaktan denetim gerçekleştirebilir.

Denetime tabi olanların yükümlülükleri

MADDE 9- (1) Denetime tabi olanlar;

a) Yetkilendirme öncesinde veya sonrasında gerçekleştirilecek denetim ve yerinde incelemelerin planlanması ve gerçekleştirilmesi için gerekli olan bilgi ve belgeleri istenen biçim, kapsam, içerik ve sürede Kuruma sunmakla,

b) Denetim görevlilerinin görevlerini serbestçe ve zamanında yerine getirebilmeleri için gerekli şartları sağlamakla,

c) Denetim ve yerinde inceleme sırasında radyasyondan korunma ile iş sağlığı ve güvenliği gerekleri kapsamında ihtiyaç duyulan çalışma ortamını, cihazı, malzemeyi ve koruyucu donanımı sağlamakla ve gerekli bilgilendirmeyi yapmakla,

ç) Denetim sırasında güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceyle ilgili kayıtlar ile her türlü bilgi ve belgeyi istenen biçim, kapsam, içerik ve sürede sağlamakla,

d) Denetim ve yerinde inceleme kapsamındaki yapı, sistem, bileşen ve cihazlara erişimi sağlamakla,

e) Talep edilmesi durumunda, bilgi güvenliği gerekleri de dikkate alınarak denetim ve yerinde inceleme kapsamındaki yazılım ve donanıma erişimi sağlamakla,

f) Denetim veya yerinde inceleme sırasında Kurum tarafından talep edilmesi hâlinde herhangi bir cihazı kullanarak test, muayene ve ölçüm yapılmasını veya yaptırılmasını, analiz ettirilmek üzere numune alınmasını veya aldırılmasını sağlamakla,

g) Yetkilendirme kapsamında yürüttüğü faaliyetlerin programlı ya da programsız denetimlerinin ve yerinde incelemelerinin serbestçe ve zamanında gerçekleştirilebilmesi için gerekli şartları sağlamakla,

ğ) Denetim ve yerinde inceleme kapsamında Kurum tarafından bildirilen belgelerin Türkçe veya İngilizce bir kopyasının ilgili denetim yerinde hazır bulundurulmasını sağlamakla ve ihtiyaç duyulacak diğer belgeleri Kurum tarafından uygun görülen sürede sunmakla,

h) Denetim ve yerinde inceleme sırasında gerekli iletişimin sağlanabilmesi için ihtiyaç duyulması hâlinde Türkçe veya İngilizce çeviri yapabilen tercüman veya personeli sağlamakla,

ı) Denetim görevlilerinin, denetlenenin ilgili yerleşkelerine girişi için gerekli düzenlemeleri yapmakla,

i) Haberli denetimlerde ilgili personelin hazır bulundurulmasını sağlamakla,

j) Kurum tarafından kendilerine bildirilen kontrol noktalarına ilişkin denetim veya yerinde incelemelerin gerçekleştirilebilmesi için Kurum tarafından belirlenen sürede Kuruma bildirim yapmakla,

k) Faaliyetlerine yönelik belirlenmiş kontrol noktalarına ilişkin sorumluluklarını yerine getirmekle,

yükümlüdür.

(2) Yetkilendirilen kişi yetkilendirme kapsamında denetime esas olmak üzere; yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerini ve bunların faaliyet alanlarını içeren listeyi her üç ayda bir Kuruma sunar.

(3) Denetlenen, denetimlerde tespit edilen bulgularla veya bu bulgulara dayanan uygunsuzluklarla ilgili gerekli önlemleri almakla, bunların verilen süre içerisinde giderilmesini sağlamakla, tekrarlanmasını veya bunlara bağlı başka uygunsuzlukların ortaya çıkmasını önlemek için tedbir almakla, güvenliğin, emniyetin ve nükleer güvencenin sağlandığının doğrulanması için gerekli teknik kontrol, inceleme veya testleri yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Söz konusu bulgular veya bu bulgulara dayanan uygunsuzluklarla ilgili olarak Kurum tarafından bir idari yaptırım uygulanmış olup olmaması denetlenenin bu yükümlülüğünü azaltmaz veya ortadan kaldırmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim Görevlilerinin Vasıfları, Yetkilendirilmesi, Yetkileri ve Sorumlulukları

Kurum denetçilerinin vasıfları ve yetkilendirilmesi

MADDE 10- (1) Kurumun denetimle görevlendirilen hizmet birimlerinde görev yapan personelden aşağıdaki vasıflara sahip olanlar Kurum denetçisi olarak yetkilendirilir:

a) Mühendislik veya fen bilimlerinin ilgili alanlarında en az dört yıllık eğitim veren fakültelerden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

b) Görevin gerektirdiği mental ve fiziksel yeterliğe sahip olmak.

c) Kurumun görev ve yetki alanına giren konularda Kurum bünyesinde en az üç yıl çalışmış olmak.

ç) Görev yapacağı denetim alanına göre içeriği, süresi ve başarı ölçütleri Kurum tarafından belirlenen eğitim programını ve denetimlere katılımı da içeren denetçi vasıflandırma programını başarıyla tamamlamış olmak.

d) İlgili mevzuatla belirlenen mesleki etik davranış ilkeleri çerçevesinde görevin yerine getirilmesinde sakınca doğuracak bir disiplin cezası almamış olmak.

(2) Birinci fıkrada belirlenen vasıfları taşıyan denetçi adayları, tamamladıkları eğitimin ve denetim katılım programının kapsamına göre Kurul tarafından beş yıl süre ile Kurum denetçisi olarak yetkilendirilir.

(3) Kurum denetçilerine, Kurum tarafından denetim yetkisini gösteren ayrı bir kimlik kartı verilir.

(4) Kurum denetçileri, yetki sürelerinin bitiminden önce tazeleme eğitimini tamamlamalarını takiben Kurul tarafından beş yıl süreyle tekrar yetkilendirilebilir.

(5) Birinci fıkrada belirlenen vasıflardan en az birini kaybeden Kurum denetçilerinin yetkileri kendiliğinden sona erer.

Denetim görevlileri

MADDE 11- (1) Denetim görevlileri şunlardır:

a) Kurum denetçileri.
b) Denetime eşlik etmek veya yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilen diğer Kurum personeli.

c) Denetimin veya yerinde incelemenin kapsamına ilişkin bilgi ve tecrübesinden faydalanmak amacıyla denetime eşlik etmek veya yerinde inceleme yapmak üzere ilgili mevzuat uyarınca Kurum tarafından görevlendirilen, kamu kurum ve kuruluşlarının personeli.

ç) Denetim ve yerinde inceleme kapsamında sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak şekilde inceleme, araştırma, tespit ve raporlama yapmak üzere hizmet alınan ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları, özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler veya bunların personeli.

Denetim görevlilerinin yetkileri ve sorumlulukları

MADDE 12- (1) Kurum denetçileri ve denetime eşlik etmek üzere görevlendirilen diğer Kurum personeli denetim amacıyla ilgili yerlere veya tesislere girmek; faaliyetleri denetlemek ve yerinde incelemek; gerekli gördükleri kişilerle görüşmek ve gerekli gördükleri hususlarda inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; her türlü bilgi, belge ve kayıtları istemek, incelemek, incelemek, alıkoymak veya suretini almak; herhangi bir malzeme veya numuneyi almak, aldırarak, alıkoymak, usulüne uygun olarak bertaraf etmek veya ettirmek; herhangi bir cihazı kullanarak ölçüm, analiz, muayene ve test yapmak veya yaptırmak; görsel, işitsel veya yazılı kayıt tutmak yetkisine sahiptir.

(2) Denetime eşlik etmek veya yerinde inceleme yapmak üzere Kurum tarafından görevlendirilen personel ile denetim ve yerinde inceleme kapsamında sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak şekilde inceleme, araştırma, tespit ve raporlama yapmak üzere hizmet alınanlar veya bunların personeli; ilgili yerlere veya tesislere girmek; gerekli gördüğü kişilerle görüşmek; her türlü bilgi, belge ve kayıtları incelemek, suretini almak; herhangi bir malzeme veya numuneyi almak; herhangi bir cihazı kullanarak ölçüm, analiz, muayene ve test yapmak; görsel, işitsel veya yazılı kayıt tutmak yetkisine sahiptir.

(3) Denetim ve yerinde inceleme faaliyetleri Kurum adına yapılır. Denetim görevlileri, denetim ve yerinde inceleme görevleri kapsamında;

a) Kendilerinin ve yakınlarının çıkarlarının söz konusu olabileceği veya tarafsızlığını etkileyebilecek her türlü durumdan kaçınmakla,

b) Yetki ve nüfuzunu kullanarak denetlenenden hizmet veya imkân talep etmemekle,

c) Kamu kaynaklarını denetim veya yerinde inceleme görevinin gerektirdiği hâller dışında kullanmamakla,

ç) Onur kırıcı, küçük düşürücü, keyfi, baskıcı, hakaret veya tehdit edici davranışlardan kaçınmakla,

d) Temin ettikleri bilgi ve belgeleri gizlilik derecesine uygun olarak muhafaza etmekle ve kendi yararlarına veya başkalarının yarar ve zararına kullanmamakla,

e) Başkalarına herhangi bir vaat veya taahhütte bulunmamakla,

f) Görevlerinin saygınlığını ve güvenilirliğini zedeleyen tutum ve davranışlardan kaçınmakla,

g) Görevlerini ilgili mevzuatta belirtilen diğer mesleki etik davranış ilkelerine uygun olarak yerine getirmekle,
yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim ve Yerinde İnceleme Süreçleri

Yıllık denetim programının oluşturulması

MADDE 13- (1) Yıllık denetim programı, Kurum tarafından yıllık olarak gerçekleştirilecek programlı denetimleri belirlemek amacıyla; önceki dönemde yapılan denetimlerin sonuçları, ilgili

hizmet birimlerinin talepleri, denetlenen faaliyetin özellikleri ile denetime tabi olanların ilgili plan, program ve iş takvimleri dikkate alınarak hazırlanır.

(2) Yıllık denetim programı, Kurul tarafından onaylanır ve gerektiğinde güncellenir.

Denetimlerin gerçekleştirilmesi

MADDE 14- (1) Denetimler, Kurum tarafından tesis veya faaliyetin türüne göre belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde denetim ekibi tarafından gerçekleştirilir.

(2) Denetimi gerçekleştirecek denetim ekibi, yapılacak denetimin türüne ve kapsamına göre denetim görevlileri arasından görevlendirilir. Denetim ekibi, en az biri Kurum denetçisi olmak üzere en az iki kişiden oluşur.

(3) Her bir denetim için denetim ekibine başkanlık yapmak üzere bir Kurum denetçisi, denetim ekibi sorumlusu olarak belirlenir.

(4) Haberli yapılacak denetimler, denetimlerin kapsamı ile tesis ve faaliyetlerin türü dikkate alınarak Kurum tarafından belirlenen süre öncesinde denetlenene bildirilir.

Denetimin raporlanması ve sonuçlarının bildirilmesi

MADDE 15- (1) Gerçekleştirilen denetim sonucunda denetim ekibi tarafından denetime ilişkin rapor düzenlenerek denetimin sonuçları, varsa tespit edilen bulgular ve ilgili bilgi ve belgeler kayıt altına alınır.

(2) Denetimin sonuçları ve tespit edilen bulgular, denetim sonrasında denetlenene bildirilir.

Yerinde inceleme süreci

MADDE 16- (1) Yerinde incelemeler; tesis veya faaliyetin türüne göre Kurum tarafından belirlenen sayıda denetim görevlisi tarafından gerçekleştirilir.

(2) Kurum; yetkilendirilmek üzere başvuru yapan kişilere, yetkilendirilen kişilere ve yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin yetkilendirme kapsamındaki faaliyetlerine yönelik yerinde inceleme yapabilir veya yaptırabilir.

(3) Yerinde incelemeler, yetkilendirme öncesinde veya sonrasında gerçekleştirilebilir.

(4) Yerinde incelemeler uygulanabilirliğine göre;

a) Gerekli kayıtların ve belgelerin incelenmesi, değerlendirilmesi veya suretinin alınmasını,

b) Personelin yetkinliğinin ve sayıca yeterliğinin değerlendirilmesini,

c) İlgili plan, program ve talimatın uygun ve uygulanabilir olduğunun değerlendirilmesini,

ç) Yetkilendirme kapsamında talep edilen koruyucu donanımın uygunluğunun ve yeterliğinin değerlendirilmesini,

d) Gerekliğinde test, muayene ve ölçüm yapılması veya yaptırılması, analiz ettirmek üzere numune alınması veya aldırılmasını,

e) Gerekli görülen kişilerle görüşme yapılmasını,

f) Güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin olarak Kurum tarafından gerekli görülen diğer hususları,

kapsar.

(5) Kurum, yerinde inceleme sonucu elde edilen bilgi ve belgelere dayanarak değerlendirme yapabilir veya denetim başlatabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bulgu ve Uygunsuzluk Yönetimi ile Müdahale Gerektiren Hâller

Bulgu ve uygunsuzluk yönetimi

MADDE 17- (1) Denetlenen, denetimlerde tespit edilerek kendisine Kurum tarafından bildirilen bulguların giderilmesine ve tekrarının önlenmesine yönelik olarak düzeltici ve önleyici faaliyetleri süresi içerisinde yerine getirmekle yükümlüdür.

(2) Denetlenen, denetimlerde tespit edilen bulgulara ilişkin açıklamalar ile gerekli görülen düzeltici ve önleyici faaliyetleri ve bu faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin süreleri içeren planlamayı ve atıf yapılan dokümanları, bulguların kendisine Kurum tarafından bildirilmesinden itibaren en geç on beş iş günü içerisinde Kuruma sunar. Kurum tarafından, düzeltici ve önleyici faaliyetlerin ve planlamanın uygunluğu değerlendirilir ve değerlendirme sonucu denetlenene bildirilir.

(3) Değerlendirme sonucunun Kurum tarafından uygun bulunmaması hâlinde denetlenen tarafından yeniden düzeltici ve önleyici faaliyetlerle birlikte bu faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin süreleri içeren planlama en geç on beş iş günü içerisinde Kuruma sunulur.

(4) Bulgular, Kurum tarafından belirlenen ölçütlere göre sınıflandırılır. Bulgulara ilişkin işlemler bu sınıflandırmaya göre yürütülür.

(5) Denetim görevlilerinin görevlerini yapmasının engellenmesi, gerçeğe aykırı belge sunulması veya yanıltıcı bilgi verilmesi durumunda Kurum tarafından idari yaptırım süreci başlatılır.

(6) İlgili mevzuat hükümlerine, yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına uyulmaması, tekrar eden veya olumlu kapatılmayan bulguların varlığı ya da müdahale gerektiren hâllerin oluşması durumunda Kurum tarafından uygunsuzluk süreci başlatılabilir.

(7) Belirlenen uygunsuzluklara ilişkin olarak Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda aykırılık oluşabileceğinin değerlendirilmesi hâlinde idari yaptırım süreci başlatılır.

Müdahale gerektiren hâller

MADDE 18- (1) Denetimlerde veya yerinde incelemelerde güvenlik veya emniyetin tehlikeye düştüğü veya düşebileceği ve müdahalenin gecikmesinde sakınca bulunduğunun tespit edildiği hâllerde durum Kurum denetçisi tarafından Kuruma ve yetkilendirilen kişiye derhâl bildirilir. Bu durumda, Kurum yetki verilen faaliyetin tamamının veya bir kısmının durdurulması veya sınırlandırılması da dâhil olmak üzere gerekli tedbirleri alabilir.

(2) Kurum denetçisi, 7381 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca denetim sırasında gerekli hâllerde mülki idare amirlerinden kolluk kuvveti talebinde bulunabilir. Bu durumda mülki idare amirleri ve kolluk kuvvetleri Kurum denetçilerine gereken desteği gecikmeksizin sağlar.

ALTINCI BÖLÜM

Hizmet Alımı

Hizmet alımı

MADDE 19- (1) Kurum, denetim ve yerinde inceleme kapsamında, sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak şekilde inceleme, araştırma, tespit ve raporlama yapmak üzere ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları, özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişilerden teknik destek hizmeti alabilir.

(2) Hizmet alınan kişi, kurum veya kuruluşlar; hizmetleri süresince, alınan hizmet kapsamında denetime tabi olanlarla doğrudan veya dolaylı olarak ticari bir faaliyette bulunamazlar.

(3) Hizmet alınan kişi, kurum veya kuruluşlar, bu hizmetleri kapsamında Kurumdan veya denetime tabi olanlardan temin ettikleri hiçbir bilgi ve belgeyi Kurumun bilgisi ve onayı olmadan sözlü veya yazılı olarak üçüncü kişilere açıklayamaz, bu bilgi ve belgeleri başka amaçlarla kullanamaz, paylaşamaz ve çoğaltamazlar. Hizmetleri kapsamında temin ettikleri tüm bilgi ve belgeleri gizlilik derecesine uygun olarak muhafaza ederler.

(4) Hizmet alınan kişi, kurum veya kuruluşlar bu madde uyarınca alınan hizmetler kapsamında elde ettikleri bilgi ve belgeler ile tespitlerini Kuruma sunar. Kurum, alınan hizmetler vasıtasıyla elde edilen tespit ve bu tespitlere yönelik denetime tabi olanlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerle elde edilen bilgi ve belgelere dayanarak değerlendirme yapabilir veya denetim başlatabilir. Kurumun uygun bulması durumunda, hizmet alınan kuruluşlar tarafından yapılan tespitler; denetlenen tarafa bildirilerek, denetlenenden gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetleri gerçekleştirmesi istenebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yaptırım

MADDE 20- (1) İlgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Diğer hususlar

MADDE 21- (1) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde; denetime tabi olanlar tarafından sunulacak bilgi ve belgelere ilişkin hususlar, denetimin sıklığı, denetim ve yerinde incelemenin planlanması, bildirilmesi, uygulanması, raporlanması, denetim ve yerinde incelemenin sonuçlarının bildirilmesi, bulguların sınıflandırılması, bulgu ve uygunsuzlukların yönetimi, Kurum denetçisinin

vasıflandırılması, yetkilendirilmesi ve yetkisinin sonlandırılması, yerleşik denetim görevlilerinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hususlar Kurum tarafından ayrıca düzenlenir.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde; tesis veya faaliyetin türüne göre gerçekleştirilecek denetim ve yerinde incelemelerde uygulanacak usul ve esaslar Kurum tarafından ayrıca düzenlenir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 22- (1) 5/3/2021 tarihli ve 31414 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Enerji ve İyonlaştırıcı Radyasyona İlişkin Denetimler Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Nükleer Enerji ve İyonlaştırıcı Radyasyona İlişkin Denetimler Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte Kurum denetçisi olarak görev yapan personelin mevcut yetkileri devam eder.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyonun kullanımını içeren faaliyetlerin düzenleyici kontrolü ile ilgili görev yapmakta olan Kurum personelinin görev yaptığı hizmet birimine bakılmaksızın, 10 uncu maddenin birinci fıkrasında aranan vasıflardan (ç) bendi dışındakileri taşımaları kaydıyla bir defaya mahsus Kurum denetçisi olarak yetkilendirilmeleri hususunda Kurul yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 23- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.